

WSPOMNIENIA

Profesor dr hab. dr h.c. multi Stanisław Nawrocki (1927–2021)

NON OMNIS MORIAR

Dnia 30 listopada 2021 roku w wieku 94 lat zmarł prof. dr hab. Stanisław Nawrocki. W osobie prof. Nawrockiego pożegnaliśmy pracownika naukowego uczelni w Lublinie i IUNG w Puławach, członka Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności, doktora honoris causa multi, długoletniego dyrektora IUNG. Pogrzeb śp. prof. dr. hab. Stanisława Nawrockiego odbył się 4 grudnia 2021 r. w Babinie koło Bełżyc.

W kilku zdaniach trudno przedstawić bogate, pracowite życie i działalność zawodową zmarłego. Ograniczę się więc do najważniejszych faktów i informacji.

Stanisław Nawrocki urodził się w 1927 r. w Starej Wsi koło Bychawy (woj. lubelskie). Ukończył Wydział Rolny na UMCS w Lublinie w 1951 r. W latach 1952–1956 odbył studia aspiranckie i uzyskał stopień kandydata nauk rolniczych na Wydziale Agronomicznym Moskiewskiej Akademii Rolniczej im. K.D. Timiriazewa.

Przewód habilitacyjny przeprowadziła i stopień doktora habilitowanego nadała doktorowi Stanisławowi Nawrockiemu Rada Wydziału Rolniczego Wyższej Szkoły Rolniczej w Lublinie (później Akademii Rolniczej, a obecnie Uniwersytetu Przyrodniczego) w 1964 r. na podstawie rozprawy pt. „Badania nad technologią głębokiej melioracji gleb piaskowych przy użyciu specjalnego pługa” i oceny całkowitego dorobku.

Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1971 r., a profesora zwyczajnego w roku 1979.

Działalność naukową rozpoczął już na IV roku studiów w charakterze zastępcy asystenta. Po ukończeniu studiów został asystentem w Katedrze Gleboznawstwa pracując pod kierunkiem prof. dr. hab. Bohdana Dobrzańskiego.

Jego główne zainteresowania naukowe koncentrowały się na trzech zagadnieniach:

- Metody użyźniania gleb lekkich w Polsce;
- Gospodarka płodozmianowa – systemy zmianowań roślin;
- Waloryzacja i opracowanie podstaw rolnictwa ekologicznego na obszarze tzw. Zielonych Płuc Polski.

W WSR w Lublinie kierował Katedrą Ogólnej Uprawy Roli i Roślin i prowadził wykłady z tego przedmiotu. Oprócz tego w latach 1966–1970 wykładał na Wydziale Ekonomicznym (kierunek ekonomika rolnictwa) UMCS w Lublinie zasady uprawy roli i roślin. W latach 1967–1968 pełnił także funkcję prorektora WSR w Lublinie. W latach 1968–1991 był dyrektorem IUNG w Puławach.

Jako dyrektor IUNG, w latach 1975–1985, kierował badaniami w 2 resortowych programach, związanych z efektywnością nawożenia oraz produkcją pasz w gospodarstwach rolnych. Obydwa programy były realizowane w szerokiej współpracy z innymi instytutami oraz wyższymi uczelniami. Wyniki badań własnych oraz prac zespołowych zawarł w ponad 130 publikacjach naukowych i popularnonaukowych zamieszczonych w czasopiśmie krajowych i zagranicznych. Cechą charakterystyczną Jego dorobku naukowego jest ścisłe powiązanie tematów badawczych z praktyką oraz mocna dokumentacja wyników

uzyskiwana z licznych doświadczeń polowych. Był współautorem i redaktorem 4 wydań, w formie książkowej, „Zalaceń agrotechnicznych” opracowanych w IUNG.

W okresie pracy w WSR w Lublinie oraz IUNG w Puławach na stanowisku dyrektora (1968–1991) był zaangażowany w działalność licznych rad i gremiów naukowych, takich jak:

- Centralna Komisja ds. Kadr Naukowych (później nosząca nazwę CK ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych) w latach 1973–1999;
- Komitet Nagród Państwowych (1971–1991), przewodniczący Sekcji Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej tego Komitetu (1976–1988);
- W latach 1968–1999 prof. Stanisław Nawrocki był członkiem Rady Naukowej IUNG, a w okresie 1995–1999 pełnił funkcję przewodniczącego tego gremium.

Wybór prof. dr. hab. Stanisława Nawrockiego – długoletniego Dyrektora Instytutu na przewodniczącego Rady Naukowej IUNG w kadencji 1995–1999 był dowodem uznania i sympatii środowiska dla Jego dokonań i postawy w okresie przemian ustrojowych w Polsce, a także życzliwości i pomocy, jaką wielokrotnie okazywał pracownikom instytutu. Wspierał rozwój młodej kadry naukowej, mobilizując ją do zdobywania stopni naukowych.

W uznaniu dorobku naukowego oraz zaangażowania się w szeroką działalność na rzecz nauki został wybrany na członka Polskiej Akademii Nauk (PAN) oraz Polskiej Akademii Umiejętności (PAU) w Krakowie. Był także członkiem zagranicznym Rolniczej Akademii Nauk w Moskwie. Akademia Rolniczo-Techniczna w Olsztynie (1990 r.) oraz Akademia Rolnicza w Lublinie (1995 r.) nadały prof. S. Nawrockiemu tytuł doktora honoris causa.

Za działalność naukową i organizacyjną otrzymał wiele wyróżnień i odznaczeń państwowych i resortowych. Był, między innymi, uhonorowany Krzyżem Kawalerskim i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Złotą Odznaką za Opiekę nad Zabytkami. W roku 2007 został uhonorowany przez Senat SGGW w Warszawie medalem Instytutu Agronomicznego w Marymoncie, co było zaakcentowaniem wspólnych tradycji i wieloletniej współpracy SGGW i IUNG. Za osobiste zaangażowanie się we współpracę na rzecz regionów otrzymał także wiele odznaczeń i medali przyznawanych przez władze różnych województw.

Profesor S. Nawrocki aktywnie pracował w instytucjach i organizacjach naukowych, takich jak: Komitet Agrofizyki PAN (przewodniczący), Instytut Agrofizyki

w Lublinie (członek Rady Naukowej), Zakład Badań Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN w Poznaniu (członek Rady Naukowej), kolegium V Wydziału Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych PAN (członek). Uczestniczył też w pracach Oddziału PAN w Lublinie.

Poprzez swoją działalność naukową i organizacyjną prof. dr hab. Stanisław Nawrocki dobrze przysłużył się rozwojowi badań na rzecz rolnictwa w naszym kraju. Jednocześnie w sposób znaczący przyczynił się do ukształtowania pozycji IUNG w Puławach oraz rozszerzenia i utrwalenia współpracy tej placówki z wieloma uczelniami i instytutami badawczymi. Istotną cechą działalności Profesora zawsze była ścisła współpraca z praktyką rolniczą i podejmowanie tematyki przez nią oczekiwanej. Wymownym przykładem tego są badania nad konsekwencjami zwiększonego udziału zbóż w strukturze zasiewów i możliwościami ograniczenia niekorzystnych skutków tego zjawiska.

Badania inicjowane przez prof. dr. hab. Stanisława Nawrockiego są kontynuowane przez Jego uczniów, wychowanków i współpracowników. Były też one przesłankami nowych nurtów w badaniach rolniczych w Polsce.

Wiele uwagi poświęcał działalności RZD IUNG, dostrzegając ich specyfikę i znaczenie jako poligonów doświadczalnych i regionalnych ośrodków kultury rolnej i postępu technologicznego.

Umiejętność szerokiego, wielostronnego spojrzenia na problemy rolnictwa, a zarazem docenianie roli badań naukowych i współpracy naukowej powodowały, że prof. dr hab. Stanisław Nawrocki był postrzegany jako wybitny autorytet w dziedzinie rolnictwa.

Pasją prof. dr. hab. Stanisława Nawrockiego było myślistwo. Należał do różnych kół łowieckich. W ostatnim okresie aktywności realizował swoją pasję w ramach Koła Łowieckiego „Koziołek”, które ma swoją bazę w Staninie, w powiecie łukowskim. Z kolegami myśliwymi zawsze łączyły Pana Profesora więzy koleżeńskiej przyjaźni i wzajemnego szacunku.

Profesor Stanisław Nawrocki poprzez swoją życzliwość dla ludzi i wielopłaszczyznową działalność na trwałe wpisał się do historii i dorobku nauk rolniczych oraz dokonań naszego Instytutu. Zasłużył na trwałą pamięć i szacunek. Na zawsze pozostanie w naszych sercach i pamięci.

*Prof. dr hab. Wiesław Oleszek
Dyrektor IUNG-PIB w Puławach*